

In de derde plaats blijft de grond meer gelijkmatig vochtig. Het is bekend, dat juist het krachtig uitdrogen van den grond bevordert wordt door den wind, omdat daardoor met waterdamp verzadigde lucht weder door droge vervangen wordt. Groote schommelingen in temperatuur, zoowel als in vochtigheidstoestand van den grond, zijn vooral voor jonge boomen nadeelig.

In de vierde plaats kan een beschutting tijdens den bloeitijd enorm gunstige gevolgen hebben. In dien tijd toch kan wind zeer veel schade veroorzaken door directe beleediging der teere bloeiorganen. In Zeeland moet men zelfs den Zuid- en Westkant beschutten, om beschadiging van de bloesems door den wind tegen te gaan. Ten slotte voorkomt een bemanteling het beleedigen der bladeren door den wind.

Tijdens de rijping der vruchten levert de beschutting wel haar meest direct waarneembare voordeelen. Zooals bekend is, kunnen onze herfststormen gedacht in de boomgaarden huishouden en, zooals we elders reeds opmerkten, verkeeren onze vroegere fruitsoorten in dit opzicht meestal in gunstiger conditie dan de late. Beschutting tijdens de herfststormen geeft voordeel, doordien minder vruchten worden afgeslagen en doordien minder „takbreuk” optreedt. Bijna alle jaren komt het voor, dat onze markten, al is het dan maar voor korten tijd, overladen zijn met afgewaaid fruit.

Goed beschutte boomen brengen meer gelijkmatig uitgegroeid fruit voort dan onbeschutte boomen, terwijl de vruchten bij flinke beschutting ook iets vroeger rijpen.

Uit het bovenstaande mag nu niet worden afgeleid, dat beschutting met boomen alleen voordeelen en geen nadeelen oplevert. Ook die nadeelen bestaan wel degelijk, doch deze zijn niet van zoo'n ernstigen aard, dat daaraan de voordeelen zouden mogen geofferd worden.

Als grootste nadeel mag wel gelden, dat de boomenrij in de onmiddellijke nabijheid der ommanteling minder flinke vruchten voortbrengt dan die rijen, welke wat verder van de beschutting afstaan. Waarschijnlijk komt dit door onvoldoende voeding en luchtcirculatie. Ook de gelegenheid tot vestiging van insecten is in de onmiddellijke omgeving der beschutting het gunstigst. Echter bieden de boomen ook aan de vogels, door welke zoovele insecten verslonden worden, een goede gelegenheid, om te nestelen, hetwelk door het ophangen van nestkastjes nog kan worden bevorderd.

Over 't algemeen mag gerust gezegd worden, dat in ons land

te weinig aan de beschutting van boomgaarden en fruittuinen gedaan wordt.

### Bescherming der stammen

Met bescherming der stammen beoogt men iets anders dan met *beschutting* en heeft men meer bepaald tot doel, om directe beleedigingen, meestal van vee, tegen te gaan.

Bescherming kan noodig zijn:

- 1°. om den rechten groei der stammen te bevorderen;
- 2°. om het beleedigen van den stam te voorkomen.

Het onder 1°. genoemde komt zoowel in bouw- als in weiland voor. Met het oog op onze sterke winden is het meestal noodig den boom een steunsel te geven.

De hulpmiddelen, in fig. 56 (*a—d*) afgebeeld, komen in aanmerking, wanneer de boomen jong zijn en in weiland staan. Bij oude boomen is deze wijze van bescherming, welke in hoofdzaak tot doel heeft, om beschadiging der stammen door vee te voorkomen, minder noodig. De middelen, door *a*, *b* en *d* aan-

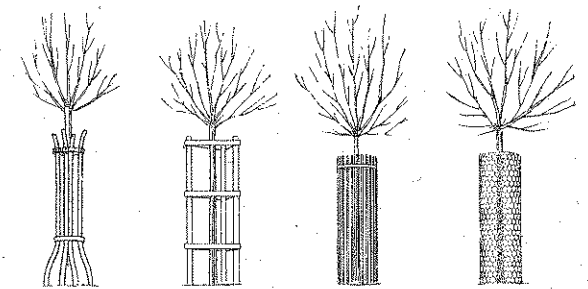


Fig. 56. Bescherming der stammen tegen beschadiging door vee.

geduid, zijn het duurst; *a* kostte vóór den oorlog per boom f 1.50—f 2.25, de andere natuurlijk minder, maar die vereischen ook meer onderhoud.

In Limburg worden een paar manieren toegepast, die eveneens vermelding verdienen.

Daarbij worden drie palen omwonden met 8 M. prikkeldraad of twee dikke palen van onder en van boven voorzien van een dwarslat waarop panlatten gespijkerd worden.

De bescherming moet steeds zóó worden aangebracht, dat de